

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRỊNH NGỌC CƯỜNG

**TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ CHỐNG BUÔN LẬU
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LÀO CAI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRỊNH NGỌC CƯỜNG

TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ CHỐNG BUÔN LẬU
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LÀO CAI

Ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đoàn Quang Thiệu

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn với đề tài "***Tăng cường quản lý chống buôn lậu trên địa bàn tỉnh Lào Cai***" là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của riêng cá nhân tôi. Các số liệu có nguồn gốc rõ ràng, kết quả trong luận văn là trung thực và kết luận khoa học của luận văn chưa từng công bố bất kỳ công trình nghiên cứu khoa học nào trước đây.

Thái Nguyên, tháng 7 năm 2020

Tác giả

Trịnh Ngọc Cường

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn đến Ban Giám hiệu, các giảng viên Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã nhiệt tình giảng dạy, truyền đạt kiến thức trong quá trình tác giả theo học tại Trường. Cảm ơn toàn thể cán bộ, nhân viên Trường đã tạo điều kiện thuận lợi nhất cho tác giả trong thời gian học tập và nghiên cứu nhằm hoàn thành chương trình Cao học.

Tác giả Luận văn xin bày tỏ tình cảm trân trọng, sự cảm ơn chân thành, sâu sắc tới **TS. Đoàn Quang Thiệu** vì sự tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tác giả trong quá trình thực hiện luận văn.

Xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo, các đồng nghiệp tại Cục Quản lý Thị trường tỉnh Lào Cai đã tạo điều kiện để tác giả theo học chương trình đào tạo thạc sĩ và hoàn thành bản luận văn được thuận lợi.

Cảm ơn gia đình, những người bạn đã cùng đồng hành, hỗ trợ, giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập và hoàn thiện bản luận văn này.

Sau cùng, xin được cảm ơn các Thầy, Cô trong Hội đồng bảo vệ và kính mong nhận được sự quan tâm, nhận xét của các Thầy, Cô để tác giả có điều kiện hoàn thiện tốt hơn những nội dung của luận văn nhằm đạt được tính hiệu quả, hữu ích khi áp dụng vào trong thực tiễn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả
Trịnh Ngọc Cường

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp của luận văn	3
5. Bố cục của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ CHỐNG BUÔN LẬU	5
1.1. Cơ sở lý luận về quản lý chống buôn lậu	5
1.1.1. Khái quát chung về buôn lậu.....	5
1.1.2. Quản lý nhà nước về chống buôn lậu.....	8
1.1.3. Nội dung quản lý về chống buôn lậu	15
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý nhà nước về chống buôn lậu.....	18
1.2. Cơ sở thực tiễn	21
1.2.1. Kinh nghiệm quản lý chống buôn lậu của một số địa phương.....	21
1.2.2. Bài học kinh nghiệm về quản lý chống buôn lậu cho tỉnh Lào Cai	23
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	24
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	25
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	25
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	25
2.2.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	29
2.2.3. Phương pháp phân tích số liệu	29
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	31
2.3.1. Các chỉ tiêu phản ánh nội dung quản lý về chống buôn lậu.....	31

Chương 3. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ CHỐNG BUÔN LẬU TẠI TỈNH LÀO CAI.....	34
3.1. Khái quát về tỉnh Lào Cai và cục quản lý thị trường tỉnh Lào Cai	34
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	34
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	35
3.1.3. Khái quát về Cục quản lý thị trường tỉnh Lào Cai	39
3.2. Thực trạng quản lý chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai	40
3.2.1. Xây dựng và chỉ đạo thực hiện các chiến lược, chương trình, chính sách, kế hoạch phòng, chống buôn lậu.....	41
3.2.2. Huy động nguồn lực chống buôn lậu	43
3.2.3. Tổ chức phối hợp chống buôn lậu.....	47
3.2.4. Tổ chức thông tin, tuyên truyền về chống buôn lậu.....	50
3.2.3. Kết quả triển khai thực hiện quản lý chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai.....	53
3.2.4. Công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động triển khai thực hiện quản lý chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai	59
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động quản lý chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai.....	61
3.3.1. Vị trí địa lý	61
3.3.2. Chủ trương, chính sách, quy định về chống buôn lậu.....	63
3.3.3. Năng lực của cán bộ thực hiện chống buôn lậu	68
3.3.4. Nhận thức, ý thức của người kinh doanh, người tiêu dùng.....	62
3.4. Đánh giá chung về hoạt động quản lý chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai... 70	
3.4.1. Kết quả đạt được	70
3.4.2. Những khó khăn và nguyên nhân.....	74
Chương 4. GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ CHỐNG BUÔN LẬU TẠI TỈNH LÀO CAI.....	77
4.1. Quan điểm, định hướng tăng cường quản lý chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai.....	77
4.1.1. Quan điểm tăng cường quản lý chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai	77
4.1.2. Định hướng tăng cường quản lý chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai	77

4.2.	Giải pháp tăng cường quản lý chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai	79
4.2.1.	Hoàn thiện luật pháp, chủ trương, chính sách, quy định.....	79
4.2.2.	Tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền.....	81
4.2.3.	Tăng cường nguồn lực.....	82
4.2.4.	Nâng cao trình độ và đạo đức cán bộ	84
4.2.5.	Tăng cường công tác phối hợp, thanh kiểm tra, kiểm soát, giám sát, xử lý vi phạm.....	86
4.3.	Kiến nghị	89
4.3.1.	Kiến nghị với Chính phủ, Bộ Công Thương.....	89
4.3.2.	Kiến nghị với tỉnh Lào Cai.....	91
	KẾT LUẬN	93
	TÀI LIỆU THAM KHẢO	95
	PHỤ LỤC	98

DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

BVTV	: Bảo vệ thực vật
CNH, HĐH	: Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
DN	: Doanh nghiệp
HKD	: Hộ kinh doanh
KHCN	: Khoa học công nghệ
NN&PTNT	: Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
QLNN	: Quản lý nhà nước
QLTT	: Quản lý thị trường
SHTT	: Sở hữu trí tuệ
UBND	: Ủy ban nhân dân
XNK	: Xuất nhập khẩu

DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH

Bảng:

Bảng 2.1.	Ý nghĩa của thang đo Likert	26
Bảng 2.2.	Chi tiết mục hỏi các tiêu chí trong phiếu điều tra.....	27
Bảng 3.1.	Cơ cấu kinh tế tỉnh Lào Cai giai đoạn 2017-2019	36
Bảng 3.2.	Đánh giá công tác xây dựng và chỉ đạo thực hiện các chiến lược, chương trình, chính sách, kế hoạch phòng, chống buôn lậu của tỉnh Lào Cai.....	43
Bảng 3.3.	Nguồn lực chống buôn lậu tỉnh Lào Cai giai đoạn 2017-2019.....	44
Bảng 3.4.	Đánh giá công tác huy động nguồn lực chống buôn lậu của tỉnh Lào Cai	46
Bảng 3.5.	Nội dung phối hợp chống buôn lậu của lực lượng quản lý thị trường...48	
Bảng 3.6.	Đánh giá công tác tổ chức phối hợp chống buôn lậu của tỉnh Lào Cai	50
Bảng 3.7.	Bảng thông tin, tuyên truyền về chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai giai đoạn 2017-2019	51
Bảng 3.8.	Đánh giá của doanh nghiệp và hộ kinh doanh về công tác tuyên truyền chống buôn lậu.....	52
Bảng 3.9.	Kết quả thực hiện phòng chống buôn lậu tại tỉnh Lào Cai giai đoạn 2017-2019	53
Bảng 3.10.	Một số mặt hàng buôn lậu chủ yếu bị tịch thu giai đoạn 2017-2019.....	56
Bảng 3.11.	Đánh giá công tác thực hiện chống buôn lậu trên địa bàn tỉnh Lào Cai	58
Bảng 3.12.	Đánh giá thực hiện công tác thanh tra, kiểm tra quản lý chống buôn lậu	61
Bảng 3.13.	Cơ cấu cán bộ công chức tại Cục quản lý thị trường tỉnh Lào Cai.....	68

Hình:

Hình 3.1.	Tốc độ tăng trưởng kinh tế tỉnh Lào Cai giai đoạn 2017-2019.....	35
-----------	--	----

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Tình trạng buôn lậu, gian lận thương mại ở nước ta trong những năm gần đây diễn biến phức tạp, mang tính thời sự; có xu hướng gia tăng về quy mô, chủng loại hàng hóa, thủ đoạn ngày càng tinh vi; có nơi, có lúc trở nên nóng bỏng, quyết liệt. Buôn lậu thật sự trở thành "quốc nạn", gây trở ngại cho công cuộc xây dựng và phát triển đất nước.

Thực trạng trên đã và đang là những vấn đề bức xúc của toàn xã hội. Chính vì vậy Đảng, Nhà nước đã đề ra nhiều chủ trương chính sách để ngăn chặn, phòng ngừa "hiểm họa" này. Nghị quyết Hội nghị lần thứ 4 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VIII) đã nhấn mạnh: "Tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan chức năng, phát huy vai trò của nhân dân để tiến hành có hiệu quả những biện pháp chống buôn lậu trên các tuyến biên giới, vùng biển và trên thị trường nội địa. Ngăn chặn và xử lý nghiêm mọi hành vi buôn lậu, gian lận thương mại hoặc tiếp tay, bao che cho buôn lậu". Thủ tướng Chính phủ cũng đã có Chỉ thị số 853/CT-TTg ngày 16/10/1997 đánh giá: "Buôn lậu đang diễn biến hết sức nghiêm trọng, đã gây ra những hậu quả nguy hại về kinh tế - xã hội, cản trở quá trình phát triển lành mạnh của kinh tế đất nước".

Để giải quyết "quốc nạn" này, Đảng và Nhà nước xác định đây là nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên, cấp bách và lâu dài; đòi hỏi toàn Đảng, toàn quân, toàn dân tích cực tham gia đấu tranh phòng, chống nhằm từng bước ngăn chặn và tiến tới đẩy lùi tệ nạn buôn lậu. Cuộc đấu tranh này chỉ có thể giành thắng lợi nếu được phối hợp triển khai mạnh mẽ trên địa bàn toàn quốc và trên từng địa bàn cụ thể, trong đó đấu tranh phòng chống buôn lậu trên từng địa bàn có ý nghĩa quan trọng.

Lào Cai là tỉnh vùng cao biên giới, nằm chính giữa vùng Đông Bắc và vùng Tây Bắc của Việt Nam, cách Hà Nội 296 km theo đường sắt và 265 km theo đường bộ. Diện tích tự nhiên: 6.383,88 km² (chiếm 2,44% diện tích cả